

SETMANARI ILUSTRAT, DE LITERATURA, NOVAS Y ANUNCIS

Dedicat ab preferència al desenvollop de la vida teatral de Catalunya

PREU: 15 CENTIMS — SURT LOS DISSAPTES

<p>PREUS DE SUSCRIPCIÓ En Barcelona . . . . Ptas. 2 trimestre Fora ciutat . . . . » 2 » Los subscriptors del interior reben las obras del : : : : : folleti encuadernadas : : : : :</p>	<p>DIRECTOR D. Joan Brú Sanclement REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ Carrer de las Cabras, 13, 2^{on} (Bussó á la escala)</p>	<p>PREUS DE CADA NÚMERO Número corrent . . . . . 15 cénts. Los números atrassats son al mateix : : : : : preu y sense folleti : : : : :</p>
--	---	---

CARNAVAL

Teatro Catalá

La ciencia que ha de cursar en un sol merit s' enclou: ballar, riure, reposar y comensarla de nou.

¡¡TRONA AVALL!!

Diálech en vers, original de D. Francesch Torres (Sisquet del Full). Estrenat la tarde del 9, en la Societat «Roger de Lluria».

Si be l' assumpto no es de gran atracció, en cambi se recomana la obreta per la bona versificació, cultura de llenguatje y l' acert dels xistes que l' avaloran. La concurrencia, que demostrá escoltarla ab gust, aplaudi l' acertada interpretació qu' hi donaren los senyors Llonch y Feliu, essent demanats al final á rebre los aplausos junts ab l' autor del diálech.

X.

LO GENERAL NO IMPORTA

Comedia en 3 actes y en vers, original de D. Teodoro Baró, estrenada la nit del 11 en lo teatro Romea.

Lo Sr. Baró ha estat aquesta vegada poch afortunat en la elecció de la época en que l' assumpto dramátich de la seva obra se basa.

La guerra del any vuit ha sigut tant tractada ja en las taulas, que costa molt trobar en ella incidents nous de prou forsa per atraure al públich. Apart d' aixó, l' animositat del poble catalá contra 'l poble francés ha desaparecut, y per tal motiu si lo tema escullit no pren com á fonament un acte popular de veras, tals com lo general Manso, lo Mansueto ó lo Timbaler del Bruch, recorts que ab tot y ser del nostre sigle, ja van embolcallats ab lo misteriós vel de la llegenda, lo perill d' un fracás es imminent.

Dintre del defecte apuntat, la obra marxaria tal volta, gracias á la facilitat del vers y á las escenas de sentiment que la matisan, pero va perjudicarla tant la execució dolenta que l' hi va cabre, que un no pot aventurarse á formar respecte la mateixa un judici complert.

No obstant, es de aplaudir en *Lo general No Importa*, una qualitat bona, y ella es la originalitat. ¡Fa tant temps que dominan corrents plagiarias en la escena catalana, que los aymants del teatro experimentan gran alegría al trobarse ab autors que no pecan.

L'acte millor de la obra es lo primer, donchs que en lo segon no hi ha tanta acció y lo interés decau, no aicecantse ni al finalisar la obra.

Va haberhi aplausos, y l'autor fou cridat á las taulas. La concurrencia era bastant numerosa.

B. S.

La patria del bohemí

SONET

Sa patria, no es la terra falaguera
hont la primera llum vegé en la vida.
Es terra sense lloch, porció sens vida,
sens nom, sens tradició y sens bandera.

Quant errant per lo mon, va fent carrera,
á sa patria per 'xó ja may olvida
y si d'ella no sent la despedida,
es que sap que allá hont vá, ella l'espera.

Sa patria es anvolant, es com sa tenda,
la du dins la carreta, donant prova
de que la considera de sa hisendá.

Ab ella marxa, sens buscarla nova,
l'estima y se l'endú, com una prenda,
mostrant que ne 's sa patria, allá hont se trova.

JULIÀ CARCASSÓ

Novas

Lo folletí del present número, en lo qual continúa publicantshi la genial obra de Soler *Lo Timbal del Bruch*, es de carácter extraordinari, donchs ocupa desde la plana número 57 á la 80 que per lo fet d'esser planas complertas forma un total de folletí abundantísim.

Aquesta important obra quedarà llesta ab los dos números vinents.

Recomaném á nostres lectors l'important *lot* que com á verdader regalo se 'ls ofereix en un anunci de la última plana de las cubiertas del present número.

Pera l'objecte que s'indica, n'hi ha prou ab la presentació de dit anunci, donchs que sols precisa estamparhi 'l sello del periódich.

Lo simpátiich é inteligent artista cómic, senyor Pinedo, tingué ocasió d'apreciar, en la funció del seu benefici, donada dilluns passat en lo teatro Eldorado, las simpatías que 's té guanyadas del públich barceloní. La entrada siguié de las que no 's veuen sovint, omplint d'un modo extraordinari la sala. La numerosa concurrencia celebrá seguidament la gracia cómica del beneficiat, en los variats personatges que representá ab reconegut talent.

Un dels millors éxits que per ara ha obtingut en la

present temporada lo teatro Romea ab las obras estrenadas, ha sigut ab la pessa *Entrar per la finestra*, original de don Pere Reig y Fiol, quinás representacions son cada día més celebradas del públich.

També continúa obtenint molt bon éxit la comedia en tres actes, del senyor Róvira, titulada *¡Trampas!*

Hem tingut ocasió de veurer ja acabat lo retrato de don Toribi Durán, degut al pinzell de nostre apreciat amic lo reputat pintor don Mateu Balasch.

Lo tal retrato es una maravella d'execució, aixís de dibuix com de color, essent bona mostra dels avensos del jove y celebrat artista.

Per avuy, dissapte, está anunciat en lo teatro Romea lo benefici del conegut administrador don Ramón Franqueza.

Lo programa es molt atractívol, formantne part l'estreno del monólech *A caball del dimoni*, original del beneficiat.

Ha quedat constituída en aquesta ciutat una nova societat recreativa que portará 'l títol de «Centre Estudiantil Barcelonés».

En lo teatro Tivoli s'anuncian, pera demá diumenge, representacions de ópera italiana.

Dimecres, en lo teatro Eldorado, tingué lloch lo benefici de la simpática tiplé senyoreta Fernández. Aquesta jove artista, que just está formantse, pot assegurar-se, per sas notables facultats, será brillant estrella en lo género á que ab tan bona disposició vé dedicantse.

Es molt important ia rapidés ab que va cubrintse l'abono anunciat pera los concerts Nicolau, que tindrán lloch en lo teatro Lírich durant la próxima temporada de Quaresma.

A la Granvía segueix l'atractiu de las representacions en que hi prenen part los artistas Casañas y Carbonell.

Próximament s'hi donarán algunas audicions de la ópera *Carmen*.

A Reus ha tingut lloch últimament la primera representació del drama *Doña Perfecta*, y á Arenys de Mar la de *Juan José*. En cambi á Barcelona, gracias á certs privilegis, continuém éstantne enterats per lo que d'ells ne diu la premsa.

Opiném que aquets exclusivismes sols recauhen en perjudici dels mateixos autors que 'ls patrocinan.

L'aplaudit galan jove senyor Guilemany, va donar lo dijous, día 6 del present mes, la funció de son benefici en lo teatro Principal, de Gracia, la qual fou concorreguda.

Lo escullit y variat programa fou molt del agrado del públich, que aplaudí al beneficiat y á tots quants lo secundaren.

Entre las obras que 's posaren en escena, debém fer menció del monólech *Mestre Olaguer*, recitat pe 'l reputat actor senyor Bonaplata, lo qual meresqué vivas

y entusiastas demostracions del auditori, y la bonica pessa *Lo que no vulgas per tú...*

En un dels intermedis, la coneguda societat coral «La Alianza Graciense», se presentá á cantar la bonica barcarola del immortal Clavé *¡Al mar!* obtenint molts aplausos.

En la mateixa població, diumenge últim va donarse en lo Cassino Artesá, la funció de reglament, la que 's vegé molt favorescuda.

L'obra que 's posá en escena fou lo drama en quatre actes *La virtud y la conciencia*, essent molt aplaudidas las escenas més culminants de la obra.

Ha sigut contractada pera donar un regular número de representacions á Arenys de Mar, la discreta actriu senyoreta María Cuello.

Se 'ns ha remés lo programa de las Festas del Carnaval que 'n lo present any tenen lloch á Vilanova y Geltrú, lo qual denota per la seva importancia y novetat, lo just renom de que disfruta lo Carnaval de tant important població.

A Vich, diumenge passat, la companyia Castillo que actuaba en lo teatro del «Centro Industrial», va despedirse ab dos obras castellanas.

Lo mateix dia, en lo teatro de Catalunya, los aficionats de la societat coral «La Dalia Vicense» donaren una funció sense damas, posant en escena las obras *L'últim inglés*, *Una dona á la brasa* y *La qüestió son quartos*; la execució fou notable per part de tots, demostrant una vegada més las qualitats artísticas que dits joves posseheixen.

LA GRANOTA.—Pera 'l diumenge dia 23 del present, está anunciat lo benefici del celebrat artista senyor Vila. Lo programa es escullit, anunciant que 'n la representació que 's donará del bonich sainete *¡Qui compra maduixas!* s' estrenará una decoració, obra del beneficiat.

ROGER DE LLURIA.—En la funció del diumenge prop passat á més del estreno que ressenyém, se representaren las obras en un acte *¡Endevant las atxas!* y *Un cap mas*.

CIRCOL BARCELONÉS D' OBRERS.—La tarde del diumenge prop passat tingué lloch una escullida funció composta de quatre pessas catalanas, quals tituls son: *De gorras*, *L'últim inglés*, *Gos ab peras* y *Entre lo mènescal y 'l metje*, aquesta última y en particular *L'últim inglés*, sigueren las més celebradas.

Hi prengueren part alguns joves de dit Circol baix la direcció del senyor Campos, la qual sigué molt acertada.

Demá per la tarde y dimars á la nit repeteixen dita funció.

CENTRO BARCINO.—Pera 'l diumenge passat, en aquesta societat s' anunciá una representació del celebrat drama *Batalla de Reynas* del immortal Frederich Soler.

LA FAMILIAR OBRERA DE SANS.—Diumenge passat se posá en escena la pessa *Lo que no vulguis per tu...*

LOS CANTADORS.—Demá á la tarde en aquesta societat tindrà lloch un ball extraordinari de disfressas que promet esser molt lluhit per los precedents del que 's celebrá lo dia 6 del corrent.

LARA.—Pera 'l dia 23 del corrent s' anuncia lo debut de D. Bautista Vaqué ab l' aplaudit drama de Frederich Soler *Lo Lliri d' agua*.

LA TERANYINA.—Pera 'l dia 24 está anunciat lo benefici del soci D. Anton Amores ab una funció humorística.

Cul de sach

Una companyia está ensajant l' important drama *La creu trencada*. Son á la penúltima escena del acte segon, en lo moment en que l' actor encarregat del personatge de Ferran, exclama:

*Donchs aqueix traidor encara
no us vol escupí á la cara,
perque pensaria honráus.*

Al arribar aquí, tots los comparsas que 's trovaban arrengrarats á un costat, com moguts per un ressort se posan á caminar en totas direccions, d' un cantó á l' altre del escenari.

—Y ara?—interromp lo director;—que volen dir aquestas maniobras?

—Miri, l' exemplar ho diu ben clar,—exclama 'l cabo de comparsas tot senyalant ab lo dit una acotació que diu: (*Mohiment dels cavallers.*)

X.

Cantars

Los cors que ab amor se uneixen
molt felissos solen ser;
unim los nostres, nineta?
unimlos... per sempre més?

JOAQUIM MARIA MONT.

A la font, un jorn d' hivern
te 'm volias disculpar,
quan sentintne tas falsias
de cop l' aygua 's va glassar.

J. CONANGLA FONTANILLES.

Al jardí del meu amor
hi han dos rosas vermelletas.
—Hont lo tens?—potser dirás.
—Mírat las tevas galtetetas.

J. LLOPART Y MUNNÉ.

Si en aquest mon tan se gosa
portant una voluntat,
¡quin gosar deu ser aquell
del just á l' eternitat!

P. ROVELLAT.

L' altre dia vares dirme
que era lo teu estimat,
aixís es que ja puch dirte
que 'm dinés t' hi ben comprat.

J. GRAU LLANES.

Lo cor, jo me 'l considero
com un cavall desbocat.
Ja se 'n poden fer d' esforços
que may se 'l pot governar.

MANUEL SUGÍS.

Per més que son cap aguanta,
defalleix *la suripanta*.

¡Y som al número dotse!

Donchs es res tractantse de las *originalitats* de tal autor. ¡Dotse, y ni casi 's coneix la merma en l'estiva dels que quedan preparats esperant torn! Al igual que si 's tractés de la presentació d'una obra d'espectacle, temim reservats los millors quadros pera 'ls últims actes, per si creyém convenient que l'espectació continuhi en gradual augment.

¡Quan varem assegurar que 's tractava de desembullar una troca!... A proposit de troca, podem fer que ocupi lo número dotse de la llista, aquella obra donada com á original, en que al comensar la primera escena hi ha una senyora ab una troca als dits, y no tenint qui li aguanti, la coloca á las mans d'un senyor que 'n aquell moment ve de visita y li fan fer lo paper de devanadoras. ¿No saben á quina obra 'ns referim? A *Castor y Polux*, quin exemplar imprés que tenim á la vista no pot presentar mes evidentment la pretensió de que 'l nom de A. Ferrer y Codina respongui de la originalitat de l'obra. Tant es aixís, que de la manera en qu' está redactada la portada y més especialment la cuberta, no li queda ni la mala agafadora de la preposició *por*.

Donchs, si senyors, *Castor y Polux* es ni més ni menos qu' una obreta francesa dels senyors

Bilhaud y Berr de Turique, titulada *Première Ivresse!* estrenada lo 22 de Septembre de 1885, en lo teatro Odeon de París. A n'aquesta ho deu tot: assumpto, personatges, diálech, tot es exacte, escepte la cultura de llenguatge de la francesa, perque, val á dirho, potser es l'única cosa que s' ha quedat allí ahont era. Res, qu' es un altre *bon negoci* que 'ls autors podrián proporcionar al plagiari si sapiguessin durho com lo seu compatrici Valabreque.

Per serho tot, fins la idea del titol *Castor y Polux* naix de la francesa, donchs se funda en lo mateix fet. Lo tema principal es un equívoch derivat d'una poesia qu' un dels personatges ha enviat pera publicar en una Revista. Aquesta poesia, en la francesa, porta lo titol de *Première Ivresse* y aquest es lo que dú la comedia. La tal poesia, en la catalana, te per titol *Lo primer suspir d'amor*, y, si be lo de la obra no es lo mateix de la poesia, en cambi es lo del nom ab que firma lo poeta.

Fins la casualitat ha fet que las dedicatorias dels dos exemplars sían consemblants. Disposadas en la mateixa forma, la de *Castor y Polux* va dedicada al representant del teatro catalá Romea, senyor Franqueza, y la de *Première Ivresse!* va dedicada á M. Morel, director del teatro nacional Odeon...

Com de costum, estant los exemplars á disposició del que desitji consultarlos,

Y quedém ab que tenim:

<i>¡Tenorios!</i>	plagi	descubert de	<i>Procés Veauradieux</i>
<i>La Suripanta,</i>	»	»	<i>Les Vacances du Mariage</i>
<i>A la prevenció,</i>	»	»	<i>Deux profonds scélérats</i>
<i>Las Carolinas,</i>	»	»	<i>Por amor al prójimo</i>
<i>Africa</i>	»	»	<i>Moi</i>
<i>Palos y á casa</i>	»	»	<i>La Epístola de San Pablo</i>
<i>Otello ó il moro di...</i>	»	»	<i>Otello il moro di Valenzia</i>
<i>Un cop de telas</i>	»	»	<i>Poste restante</i>
<i>Celos d'un rey</i>	»	»	<i>Caiguda de clatell</i>
<i>Aucells de paper</i>	»	»	<i>Un monsieur qui prend...</i>
<i>Nit d'aigua</i>	»	»	<i>Vint duros per una nit</i>
<i>Castor y Polux</i>	»	»	<i>Première Ivresse!</i>

Que componen la típica dotsena, quina importancia se mereix quan menos alguns compassos d'espera. Primer, perque 'ns aseguran que l'enemich ha entrat en un periodo álgit de defalió, cas sempre digne d'atendrer encara que sia tractantse d'un enemich rebech; y segon, perque l'augment del número y la importancia de la majoria de las que segueixen ara á engrassar la llista, sumeixen tan important carácter, que si la serie ja presentada nos ha revelat una grave malaltia en la originalitat d'un autor, las que hi anyadiriam representarian com si diguessim l'enterro.

De tots modos, per si han de venir las absoltas, nosaltres ja tenim lo salpacer apunt.

J. XIMENO PLANAS.